

כשמואל, רק לטובתנו יפסוק הקב"ה הלכה כרב.

"דברי חיים" בראשית עמ' עבא

מלכים ב

ויאמר מדוע את הולכת אליו היום לא חדש ולא שבת וגו' (ד, כג). איתא במג"א סי' תקנ"ד ס"ק י"ב, דאפי' בחול איכא מצוה להקביל פני רבו, וכ"מ בחגיגה דף ה' ע"ב רבי ור"ח וכו', ולפי"ז קשה לי מאי אמר לשונמית מדוע את הולכת לא חדש ולא שבת היום, והלא אף דאינו חדש ושבת מ"מ מצוה קעביד, והחסידי המפורסם מ' שמעלקי זצ"ל שהי' אב"ד במדינת מעהרין אמר לי לתרץ, דאמרה מדוע את הולכת היום דווקא, ולא הלכת קודם לכן לעשות המצוה, ודפת"ח.

מכת"י הג"ר מנחם מנדל דייטש

מלאכי

אז נדברו יראי ה' איש אל רעהו ויקשב ה' וישמע ויכתב בספר זכרון ליראי ה' ולחושבי שמו (ג, טז). איתא בברכות דף ו' מאי ולחושבי שמו א"ר אשי אפילו חשב אדם לעשות מצוה ונאנס ולא עשאה מעלה עליו הכתוב כאילו עשאה. יש לפרש פירוש

מעלה עליו הכתוב כאילו עשאה, עפ"מ דאיתא בספרים הקדושים על הפסוק אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא (קהלת ז, כ), שאי אפשר שיהי' המצוה נקי בשלימות בלי קצת חטא וחסרון. אבל אם נאנס "ומעלה עליו הכתוב כאילו עשאה", אז המצוה היא בלי שום חסרון ופגם על צד היותר טוב, ומשכורתו שלימה מעם ה'.

עמלה של תורה עמ' מא

תהלים

ובמושב לצים לא ישב (א, א). ידועים דברי הגה"ק הרבי ר' שמעלקא מניקלשבורג זצלה"ה לפרש מתניתין דאבות פ"ג שנים שיושבים ואין ביניהם דברי תורה הרי זה מושב לצים, שנאמר **ובמושב לצים לא ישב**, והדיוק מבואר דאיך משתמע מהקרא דאם אין ביניהם דברי תורה הרי זה מושב לצים, ופירש הוא זצ"ל דסגולת המקום הוא, שאם המקום הוא מקום ששם הי' מקודם מושב פריצים, אזי ממילא אינו מוכשר מקום הזה שתשרה שם קדושה, וע"כ אמר שנים שיושבים ואין ביניהם דברי תורה, מגין להם זה, ומשיב התנא הרי זה מושב לצים, שמקודם הי' בכאן מושב לצים, וע"כ אינו מוכשר מקום זה לד"ת, שנאמר **ובמושב לצים לא ישב**,

(א) להג"ר חיים ירוחם תלמיד הגה"ק מבוטשאטש, מונקאטש תרס"ו. ותשו"ח להרב שלמה לבנברון שהמציא לנו ספר נדיר זה. ושמעתי לפרש עד"ז הנאמר וסלחת לעוננו כי רב הוא, דצ"ב וכי מפני שרב הוא אנו מבקשים סליחה, אלא הכונה מכיון דהלכה כרב דמורה בקנס ואח"כ באו עדים פטור, לכן יש לו להקב"ה לסלוח לנו כי אנו מודים ומתוודים, וכתוב ומודה ועוזב ירוחם, ואפילו אם יבואו אח"כ המקטרגים, לא ישמעו להם.

(ב) הוא אביו של הגאון המפורסם רבי דוד דייטש זצ"ל בעל "אהל דוד", ששמע בעצמו מרבינו. ונתקבל ממערכת "צפונות" ע"י הרב יצחק ישעי' ווייס באמצעות הרה"ח מנחם מנדל וזינצור.

(ג) פירוש זה נכתב בספר עמלה של תורה עמ' מ"א בשם הרה"ק רבי משה מקוברין, המובא בספר שפת הים, ובמהדורה שלישית כותב המחבר שהרה"ק בעל "בית ישראל" מגור העיר לו שזה כבר אמר רבי שמעלקא כמאה שנה קודם, ואחרי שאמרו הצדיק רבי שמעלקא דבר טוב זה, שוב כבר יכול לאמרו ר' משה מקוברין.

כי במקום שהוא מושב לצים, אעפ"י יעלו שמים ידרו תהומות כפי גודל גאוותם שעלו לשמים וכאילו השיגו ויודעים את הכל, כך תהא נפילתם יותר גדולה וירדו לתהומות, ושם יחוגו וינועו כשכור וכל חכמתם תתבלע שם נוכחים לדעת כי כל חכמתם לא נחשב לכולם, וכשמגיעים להכרה זו, אז ויצעקו אל ה' בצר להם וממצוקותיהם יוציאים, שיעזור להם השי"ת לצאת ממצוקה זו שנפלו לשם, ואז הקב"ה מקבל תפילתם יקם סערה לדממה ויחשו גליהם שגוער ביצה"ר שהוא הרוח שעשה את הסערה, והסערה קמה לרממה, והגלים מחשים, ואז וישמחו כי ישתקו שמחים המה כי גאותם חלפה והנחום בדרך הישרה וזהו וינחם אל מחוז חפצם, ועל זה יודו לה' חסדו ונפלאותיו לבני אדם, ושוב יכולים המה לרומם להשי"ת ולשבתו ברכים בלא שום התנשאות, וזהו וירוממהו בקהל עם ובמושב זקנים יהללוהו.

מפי רש"י ברוכסקי האדמו"ר מסלונים שליט"א בשם בית אברהם^(ה)

נפשי לאדני משמרים לבקר שמרים לבקר (קל, ו). שמעתי אומרים בשם הגאון החסיד מוהר"ר שמעלקא זצ"ל בפסוק נפשי להשם משומרים לבקר, פי' דומה לבני אדם ההולכים נכון בארץ ציה בלילה וחושך על פני האדמה, והיו ממתינים על הבוקר ומצפים מי יתן בוקר, ובתוך שהם יושבים ומצפים כך, ראו שנעשה חושך יותר ויותר משהיה תחלה, מיד התחילו לשחק ולשמות באמרם ודאי מיד יהיה יום [כי אחר חושך גדול בא אור], כך לענין הגלות מאחר שאנו רואין כל כך צרות

קובץ "דרך כוכב מיעקב" ח"ז
מכת"י הגאון מטשעבין זצ"ל

תורת ה' תמימה משיבת נפש (יט, כ). שמעתי לפרש בשם דודי הגאון מ' שמעלקא זצלה"ה, מ"ש תורת ה' תמימה, ר"ל שהיא עדיין תמימה.

מכת"י הגאון בעל מחנה לוי בן הגאון בעל הפלאה^(ה)

הרימותי בחור מעם מצאתי דוד עבדי בשמן קדשי משחתיו (פט, כ-כא). איתא בסנהדרין (דף צ"ז ע"א) שלשה באין בהיסח הדעת אלו הן משיח מציאה ועקרב, יש לרמוז דברי חז"ל אלו במה שאמר דוד המלך ע"ה הרימותי בחור מע"ם מצאתי דוד עבדי בשמן קדשי משחתיו, דתיבת מע"ם ר"ת מציאה עקרב משיח, וזהו הרימותי בחור מעם, שאנו מתרוממים ואני אבחר מעם, מציאה היינו מצאתי דוד עבדי, משיח היינו בשמן קדשי משחתיו, אבל עקרב אין אני רוצה.

כתבי רבי סיני מזמיגרד כת"י (כמדומה בשם רבנו)

יורדי הים באניות עשי מלאכה במים רבים, המה וגו' (קז, כג-ל). יורדי הים באניות עושי מלאכה במים רבים, המה תלמידי חכמים שעושים מלאכתם בים התלמוד, המה ראו מעשי ה' ונפלאותיו במצולה שצללו במים אדירים והשיגו השגות גדולות, ויאמר ולפעמים כשדורשים ברכים אז ויעמד רוח סערה ותרומם גליו רוח סערה זה היצה"ר הנקרא רוח, ומסעיר את האדם ומכניס בו גאות ומרומם גליו,

(ד) וכעת נדפס בקובץ "כרם שלמה" אייר תשמ"ט. וכמדומה שמפורסם כן בשם הבעש"ט.

(ה) מסופר על הרבי רבי שמעלקא שבעת שדרש פעם ברכים ועלה בו מחשבה קלה של התנשאות, פתחו את ארון הקודש והכניס שם ראשו, ודרש פסוק זה. וכ"ה בקיצור בספר "אמרי שפר" אות תר"ג, הובא ב"אמרי שמואל" תהלים קז.